

Οι ερωτήσεις / ερωτηματικός λόγος στο κείμενο (ρητορικές ερωτήσεις)

- Τα (ρητορικά) ερωτήματα σ' ένα κείμενο:

- Δίνουν έμφαση και προβάλλουν ιδιαίτερα αυτά που θέλει να τονίσει περισσότερο ο συγγραφέας.
- Κάνουν συμμετόχο τον δέκτη στους προβληματισμούς του συγγραφέα.
- Προκαλούν ανησυχία και διεγείρουν τον προβληματισμό.
- Ωθούν τον δέκτη στον εσωτερικό διάλογο, στην αυτοκριτική, στην κατανόηση των ευθυνών που του αναλογούν.
- Δημιουργούν κλίμα αμεσότητας και οικειότητας, δίνουν την αίσθηση του διαλόγου για τον αναγνώστη ή τον ακροατή (θεατρικότητα).
- Εστιάζουν την προσοχή, κεντρίζουν το ενδιαφέρον του δέκτη σ' ένα συγκεκριμένο γεγονός – θέμα, γιατί λειτουργούν εμφαντικά.
- Προσδίδουν, ορισμένες φορές, ειρωνικό τόνο στον λόγο του συγγραφέα.
- Αίρουν τη μονοτονία που επιφέρει η δεοντολογική διατύπωση, λειτουργούν ως συμπέρασμα και φανερώνουν άμεσα ή έμμεσα τη θέση του συγγραφέα.
- Κάποιες φορές ενδέχεται να υποδηλώνουν την άγνοια, την αμηχανία του συγγραφέα σχετικά με το θέμα. Πιθανόν οι προβληματισμοί που θέτει να είναι ιδιαίτερα σύνθετοι και να μην τυγχάνουν ξεκάθαρης απάντησης.

- Ειδικότερα, τα (ρητορικά) ερωτήματα:

α) Όταν τοποθετούνται στην αρχή του κειμένου:

- Προβληματίζουν τον αναγνώστη, προσελκύουν το ενδιαφέρον και την προσοχή του, κινητοποιούν τη σκέψη του.
- Εισάγουν κατευθείαν στο θέμα, αν είναι εύστοχα.
- Δίνουν αμεσότητα και ζωντάνια στον λόγο, καθώς δίνεται η αίσθηση διαλόγου (ερώτηση – απάντηση).
- Διευκολύνουν τον συγγραφέα να επικοινωνήσει με τον αναγνώστη.

β) Όταν τοποθετούνται στη μέση του κειμένου:

- Συνδέουν δύο διαφορετικές νοηματικές ενότητες ή εισάγουν ένα νέο θέμα.
- Εισάγουν στο θέμα μιας ενότητας.

γ) Όταν τοποθετούνται στο τέλος του κειμένου:

- Επιτυγχάνουν και καλύτερο αποτέλεσμα, γιατί απασχολούν για περισσότερο χρόνο τον δέκτη, εφόσον είναι η τελευταία εντύπωση και εικόνα που του δημιουργείται, μιας και τα ερωτήματα αυτά συμπυκνώνουν όλες τις ιδέες του κύριου μέρους.